

Ewa Szary-Matywiecka

"Kilka pojęć z estetyki Theodora W. Adorno", Karol Sauerland, Tłum. A. Wołkowicz, "Miesięcznik Literacki" nr 7 (1981) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 25/3-4 (85-86), 211

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ SAUERLAND Karol: Kilka pojęć z estetyki Theodora W. Adorno. Tłum. A. Wołkowicz. "Miesięcznik Literacki" 1981 nr 7 s. 49-59.

Studium przedstawia najistotniejsze treści polemiki prowadzonej przez T. Adorno z W. Benjaminem w latach 1935-1938 oraz kilka kategorii estetycznych z jego własnej pracy "Aesthetische Theorie". Głównym problemem polemiki było narastające zjawisko umasowienia sztuki. Adorno interpretował ten proces jako objaw jej degeneracji, Benjamin przeciwnie - widział w nim zapowiedź konstruktywnych przemian. Przechodząc do wykładu własnej koncepcji sztuki zwracał Adorno uwagę na konieczność obrony transcendentnych treści sztuki. Obecność tych treści jako składników dzieł jest jego zdaniem równoznaczna z takimi ich właściwościami, jak: "Apparition" - rozbłysk, moment chwytania tego, co trwałe, "nastawienie utopijne", "znaczące milczenie".

BP/85/86/5

E.Sz.-M.

/I/ SŁAWIŃSKA Irena: Autoprezentacja formalistów rosyjskich foro externo. "Pamiętnik Literacki" 1980 z. 4 s. 261-280.

Praca dotyczy historii formowania się i oddziaływania idei "rosyjskiej szkoły formalnej". W trakcie konstytuowania się tej szkoły podejmowano próby syntetycznej prezentacji jej głównych założeń i celów badawczych. Pojawiały się one w sławistycznych czasopiśmiech czeskich, niemieckich i polskich. Autorka rozróżnia wśród nich te, które były podejmowane foro interno przez twórców i najważniejszych wyznawców szkoły (Brik, Żyrmunski, Ejchenbaum, Engelgardt) oraz te, które formułowano foro externo z pewnego dystansu wobec niej (Żyrmunski, Gourfinkel, Jakobson). Stwierdzając, że byłoby pouczającym porównanie obu tych rodzajów prezentacji skupia się autorka na tych drugich, foro externo. Analizuje rozprawy Żyrmunskiego, Gourfinkela, oraz Jakobsona.

BP/85/86/6

E.Sz.-M.